

- Održana prva radionica u okviru projekta: *“Korak po korak do mojih prava”*
- Seminar: *„Digitalna radna mesta i bezbednost: Prekogranični socijalni dijalog“*
- Seminar: *„Ljudi u centru – vizija evropskog tržišta rada bez barijera i nejednakosti”*
- Promocija knjige *„KARIJEROLOGIJA 2 - kako od posla napraviti karijeru“*
- Seminar: *„Zeleni poslovi za podsticanje zapošljivosti mladih i radnika u eri obeleženej klimatskim promenama”*
- Seminar: *Prioriteti Evropskog socijalnog dijaloga*
- Seminar: *„Jednakost i diskriminacija u kontekstu trojne krize”*
- *Koja su to najtraženija zanimanja?*
- *Vesti...vesti...vesti*
- *Čestitka Srećni praznici*

Održana prva radionica u okviru projekta: "Korak po korak do mojih prava"

Prva u nizu od tri planirane radionice u okviru projekta: "Korak po korak do mojih prava" koji BOFOS organizuje uz podršku Svetske organizacije radnika WOW i saradničkog sindikata CNV iz Holandije, održana je 16. decembra u Beogradu. Specifična tema ove radionice bila je: „Uloga države, poslodavca, sindikata i zaposlenih u uslovima digitalizacije i veštačke inteligencije i demografskih promena.“

Dr. Živko Kulić, profesor na Poslovnom fakultetu za ekonomiju i pravo, miritelj i arbitar istakao je da sindikati i zaposleni ne mogu i ne smeju biti nemi posmatrači društvenih zbivanja,

pojava i procesa, već da moraju imati jasan stav o svim aktuelnim pitanjima i pojavama iz svog domena, pa svakako i o pitanjima vezanim za digitalizaciju, veštačku inteligenciju i demografske promene. On je rekao da je zbog toga od neprocenjive važnosti sindikalno obrazovanje i edukacija poput ove radionice, jer se znanjem lakše rešavaju problemi i uspešnije štite prava i interesi zaposlenih. Ulaganje u znanje smatra se najisplativijim ulaganjem u 21. veku, što potvrđuju i rezultati brojnih naučnih istraživanja, zaključio je **Kulić**.

Učesnici radionice su pored izlaganja profesora **Kulića** imali priliku da razgovaraju i sa advokatom, saradnikom BOFOS-a, **Nikolom Selakovićem**, kao i da čuju primere uspešnog rešavanja slučajeva mobinga koje je iznela **Gordana Đurđević**, predsednica Sindikalne organizacije zaposlenih NLB Komercijalna banka.

Seminar: „ Digitalna radna mesta i bezbednost: Prekogranični socijalni dijalog“

Na EZA seminaru na temu: „Digitalna radna mesta i bezbednost: Prekogranični socijalni dijalog“, koji je održan na Ohridu, Republika Severna Makedonija, od 09.10.2024. – 12.10.2024. učestvovali su predstavnici RS BOFOS: **Biljana Stefanović**, član Republičkog odbora RS BOFOS i **Dragan Vasić**, generalni sekretar SO SS Erste Bank i član RS BOFOS. Na seminaru se diskutovalo o bezbednom radu u digitalnom dobu, sa ciljem podizanja svesti i osnaživanja radnika, a zarad unapređenja socijalnog dijaloga, zatim o tome koliko dobro kompanije obezbeđuju zdrave i bezbedne uslove rada, kao preduslov za brzo i efikasno obavljanje radnih obaveza, kao i na temu uloge sindikata u obezbeđivanju sigurnijih, pravednijih uslova za radnike u novom digitalnom vremenu.

BOFOS-ovi predstavnici **Biljana Stefanović** i **Dragan Vasić** održali su prezentaciju na temu: *Podsticanje prekogranične saradnje i razmene iskustava, u cilju boljeg razumevanja uticaja digitalizacije na bezbednost i zdravlje na radu.* U svom izlaganju podsetili su na čuveni film “The Matrix” koji govori o tehnološkom padu čovečanstva, u kojem je stvaranje veštačke inteligencije dovelo do rase moćnih i samosvesnih mašina koje su zatvarale ljude u neuronskoj interaktivnoj simulaciji - Matriksu - da bi se uzgajali kao izvor energije.

Seminar: „Ljudi u centru – vizija evropskog tržišta rada bez barijera i nejednakosti”

Na EZA seminaru koji je održan u Luksemburgu od 6. do 8. novembra učestvovala su predstavnice BOFOS-a: **Mara Erdelj**, predsednica BOFOS-a i **Dragana Mirić**, saradnica BOFOS-a. Tema seminara bila je „Ljudi u centru – vizija evropskog tržišta rada bez barijera i nejednakosti”, a težište diskusije na ovom seminaru imale su tačke kako postići poštene uslove rada u Evropi, zatim vizije pravičnosti i jednakih mogućnosti za evropsko tržište rada, kao i socijalna zaštita između lokalnih radnika i mobilnih radnika unutar EU.

Naše predstavnice su istakle da je rad našeg sindikata BOFOS-a zasnovan na hrišćanskim vrednostima, a da je naš princip - da je čovek, odnosno njegovo blagostanje ono najbitnije. To potvrđuje naše članstvo u Svetskoj organizaciji radnika (WOW) zasnovano na hrišćanskim vrednostima, kao i saradnja i umrežavanje sa sindikatima hrišćanske orijentacije kao što su Krifa iz Danske, CNV iz Holandije, FCG/GPA Austrija, UHM sa Malte, NKOS Slovačke, LDF Litvanije...

OLGA VUČKOVIĆ KIĆANOVIĆ

KARIJEROLOGIJA II

Promocija knjige „KARIJEROLOGIJA 2 - kako od posla napraviti karijeru“ **Olge Vučković – Kićanović**, dugogodišnjeg saradnika i velikog prijatelja BOFOS-a održana je 27. novembra u Privrednoj komori Srbije. Voditelj promocije bio je naš čuveni novinar **Vanja Bulić**, a promociji su u prisustvovali i predstavnici BOFOS-a: **Mara Erdelj**, predsednica, **Tihomir Jovičić** potpredsednik, **Biljana Stefanović** i **Gordana Đurđević**, članovi RO RS BOFOS, i **Dragan Vasić**, član BOFOS-a i član Odbora SO SS Erste Bank, saradnica BOFOS-a za međunarodnu saradnju, **Mirjana Obradović**, ali i veliki prijatelji BOFOS-a: **prof. dr Živko Kulić**, kao i **dr Ivica Lazović**, direktor Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova.

Kako
od posla
napraviti
karijeru

ODISEJA
Odiseja

Poruka autora BOFOSOVCIMA

“Moja želja je da aktiviram Vaše nepresušne ambicije, stvaralačke inicijative i, pre svega, optimizam. Verujte u čarolije, ali se ne oslanjajte na njih! Ideje, makar i genijalne, nemaju značaja dok ih Vi ne pretočite u dela. Uspeli ste u mnogo toga, nižite uspehe i dalje.

Nadam se da će Vam moja knjiga bar malo prokčiti prepreke, sadašnje i buduće. Vreme nije lako, ali svako vreme nosi svoje breme. I zato, moj životni moto je: *nema nerešivih problema, ima samo problema koji se ne rešavaju*. Nema alibija za odustajanje, ma kako teško bilo! Naoružavamo se znanjem i samopouzdanjem, pa napred!”

Knjiga se sastoji od pet celina. Prvi deo je posvećen radu na sebi, jedinoj nepogrešivoj investiciji. Niko nije suviše mlad da bi učenje odlagao, ni suviše star da misli da mu više znanja ne treba. Ne mogu se zaštititi prava koja se ne poznaju. Bez samopouzdanja i samopoštovanja nikad nećemo izvući maksimum ni iz sebe, ni iz okruženja. Ali oprez: samopoštovanja nema bez čiste savesti!

Drugi deo bavi se ključnom životnom veštinom, komunikacijom. Daje jednostavna i primenljiva pravila kako zaštititi svoja prava uz poštovanje tuđih, kako biti čvrst ali ne i agresivan, uz puno samopoštovanje, ali bez sujete i želje za dominacijom. Pošto komunikacije nema bez feedbacka, važno je aktivno slušati, što je veliki mentalni napor. Najlakše ćemo uspeti ako osvestimo sve oblike svojih „neslušanja“ (pasivno slušanje, pseudoslušanje, odbrambeno, sa prethodno formiranim stavom, radi replike...). Tu su i saveti kako formulirati molbu, zahtev, preneti lošu vest, odgovoriti na uvredu...

Treći deo obrađuje konstruktivno rešavanje konflikata, što je moguće ako su obe strane dovoljno razumne za kompromis, koji je jedini način održivog poslovanja i suživota. Uz najčešće primere konflikata na radu, ponuđena su praktična i primenljiva rešenja, kao i saveti kako sa teškim klijentima, kolegama i nepoznatim ljudima.

Četvrti deo je BOFOSOVCIMA već poznat i odnosi se na pregovaranje. Ipak, to je toliko kompleksan proces da se uvek može unaprediti i naučiti još. Neke od tema su tok pripreme po fazama pregovaranja, prepoznavanje manipulativnih taktika i tačnog momenta za davanje ustupaka i finalnu ponudu...

Peti deo odnosi se na rukovođenje i objedinjuje sve univerzalno dobre prakse najboljih firmi, ali i genijalnih ideja „običnih“ ljudi, kojim su učesnici na mnogim obukama iznenadili autorku, koja je sve to zapisala.

Fil rouge i ključne reči ove korisne knjige su poštovanje, poverenje i AKCIJA.

Seminar: „Zeleni poslovi za podsticanje zapošljivosti mladih i radnika u eri obeleženoj klimatskim promenama”

GREEN JOBS

e l'occupabilità dei giovani
oratori in un'era segnata
ambiamenti climatici

Seminario

13-15 Novembre 2024

Na EZA seminaru koji je održan u Milanu od 13. do 15. novembra, na temu: “Zeleni poslovi za podsticanje zapošljivosti mladih i radnika u eri obeleženoj klimatskim promenama” učestvovala su predstavnice BOFOS-a: **Marija Jovanović**, zamenica predsednice BOFOS-a i **Mirjana Obradović**, stručni saradnik za međunarodnu saradnju BOFOS-a.

Pripremila Mirjana Obradović stručni saradnik za međunarodnu saradnju BOFOS-a

Domaćin seminaru bila je Fondacija Luidi Klerići. Pored italijanskih učesnika, na seminaru su bili predstavnici članica EZE iz Francuske, Grčke, Poljske, Slovenije, Irske, Portugala, Bugarske, Španije i Litvanije.

Učesnike je u ime Fondacije pozdravio centralni izvršni direktor **Paolo Ćenzana**, a uvodno izlaganje imao je Pjerđorđo Šakva, kopredsednik EZE. On je mapirao izazove sa kojima se Evropa i svet danas suočavaju.

Rekao je da smo svedoci „ledenog demografskog doba“, pomenuo je rat u Ukrajini i pretnju svetskom miru koju taj rat predstavlja, sukob u Palestini i Bliskom Istoku i stradanje ljudi; ukazao je na problem društvene pravde sa posebnim osvrtom na slobodu štampe. Naveo je kao primer ono što se događa u SAD pred predsedničke izbore.

Govorio je o klimatskoj tranziciji kao jednom od izazova za savremeni svet; pomenuo je Dragijev izveštaj i konkurentnost između velikih sila-SAD, Kine, Rusije. Izrazio je zabrinutost zbog kopanja litijuma i zapitao se ko će vaditi tu rudu : da li deca i mladi koji treba da naslede planetu. Govorio je o zapošljivosti mladih, nestanku srednje klase, kao i uticaju automatizacije i novih tehnologija na nestanak radnih mesta.

Cenzana je istakao da su za zapošljivost mladih u novim uslovima zelene tranzicije važni dokvalifikacija i prekvalifikacija, i da je potrebno širenje zelene agende i podrška kvalifikacijama za zeleno tržište rada. On je podvukao da kada se radi o zelenoj tranziciji pored ekonomskih moraju biti uzeti u obzir i etički i moralni uslovi da ne bi došlo da nejednakosti u zapošljavanju.

U okviru diskusije na okruglom stolu govorila je zamenica predsednice BOFOS-a **Marija Jovanović** o iskustvima iz najboljih praksi održive inovativnosti i gde početi kada se radi o održivim kompanijama. Istakla je značaj socijalne odgovornosti i brige o okruženju, i naglasila da sindikati, zaposleni i države moraju da rade na jačanju i unapređenju socijalnog dijaloga jer kolektivnom ugovoru ne postoji ni prava, ni stalna alternativa.

Seminar: „Prioriteti Evropskog socijalnog dijaloga: Demografski izazovi na evropskim tržištima rada”

Na EZA seminaru na temu: *Prioriteti Evropskog socijalnog dijaloga: Demografski izazovi na evropskim tržištima rada* koji je organizovan u Sevilji, od 21. do 22. novembra, kao i na EZA Generalnoj skupštini održanoj 23. novembra učestvovala su **Mara Erdelj**, predsednica i **Marija Jovanović**, zamenica predsednice BOFOS-a.

Ovaj put seminar je uveličala i proslava važnog jubileja 40 godina postojanja EZE.

Učesnici skupa su imali priliku da se uz prikazivanje fotografija sa EZA događaja, osvrnu na 40 godina uspešnog zajedničkog obrazovnog rada na promovisanju socijalnog dijaloga, prenosa znanja i iskustava, bliske saradnje i bezbroj divnih susreta.

Uz to učesnici su, svako iz svoje zemlje, doneli tipične slatke poslastice, kako bi ova značajna godišnjica bila što slađa.

Ovom prilikom predstavnice BOFOS-a uručile su Plaketu EZI za doprinos edukaciji članova BOFOS-a i jačanje kapaciteta i reputacije našeg sindikata.

Seminar: „Jednakost i diskriminacija u kontekstu trojne krize”

bofos
my union

Na EZA seminaru pod nazivom: Jednakost i diskriminacija u kontekstu trojne krize, koji je održan u Litvaniji, Vilniusu od 5. do 7. decembra, učestvovali su predstavnici BOFOS-a: **Dragutin Boljanović**, član Republičkog odbora i **Ljubiša Milošev**, predsednik Nadzornog odbora BOFOS.

Na seminaru se govorilo na teme poput: Jačanje socijalne zaštite tokom krize: Uloga politike podrške zapošljavanju u podršci ugroženim radnicima; Stariji radnici na tržištu rada u uslovima krize: mogućnosti i izazovi za budućnost; Ekonomska i socijalna sigurnost radnika tokom krize: naučene lekcije; Nejednakosti na tržištu rada: Kako su krize pogoršale ranjivost u zapošljavanju...

BOFOS-ovi predstavnici rekli su da je naš sindikat svoj akcenat stavio na borbu protiv svake vrste diskriminacije na radu, posebno na prevenciju mobinga jer je ovaj vid diskriminacije na radu u finansijskom sektoru najrasprostranjeniji. U Srbiji ne postoji precizna statistika o broju tužbi za mobing, ali se smatra da se oko 90% slučajeva rešava vansudskim poravnanjem, istakli su naši predstavnici.

Koja su to najtraženija zanimanja?

Poslovi vezani za kompjutere, obnovljive izvore energije, veštačku inteligenciju, bezbednost na internetu su zanimanja koja će biti tražena i u narednom periodu. **Softver developeri** i **analitičari podataka** ostaju ključni u tehnološkom napretku i donošenju odluka u modernom biznisu, dok kreatori digitalnog sadržaja igraju vitalnu ulogu u marketingu. **Medicinske profesije** i **ugostiteljstvo** takođe nude stabilne karijere, prateći globalne i lokalne trendove.

Svet oko nas se užurbano menja posredstvom digitalnih tehnologija i to nas sve stavlja u poziciju u kojoj moramo biti fleksibilni i potencijalno se prilagođavati novim trendovima.

Analiza podataka - broj jedan - delatnost budućnosti

Analitičare podataka najčešće opisuju kao ljude bez kojih nije moguće zamisliti moderno poslovanje. Oni igraju ključnu ulogu u procesu donošenja odluka. Njihova sposobnost razumevanja podataka omogućuje kompanijama da prilagode svoje strategije, optimizuju operacije i bolje se prilagode dinamičnim tržišnim uslovima.

Kroz precizne analize, ovi stručnjaci otkrivaju trendove, prepoznaju potrebe kupaca i pomažu u oblikovanju inovacija koje vode ka uspešnom poslovanju. Njihove plate su u rangu onih koje imaju programeri, a ono što je važno istaći jeste i činjenica da posla za njih ima i u firmama koje nisu primarno vezane za IT sektor.

Vest: Više od 300.000 tužbi protiv banaka u Srbiji! Tabaković: Na jednoj strani klijenti, na drugoj banke, dok je između pravda

Guverner Narodne banke Srbije (NBS) Jorgovanka Tabaković istakla je da se centralna banka bavi zaštitom korisnika finansijskih usluga, ali da takođe, čuva finansijsku stabilnost. Ona je rekla da zaštita korisnika finansijskih usluga ne postoji radi borbe protiv banaka već zaštite finansijskog sistema i postignute stabilnosti u Srbiji. Tabakovićeva je rekla da su na jednoj strani klijenti, na drugoj banke, dok je između pravda. “Zaštita korisnika finansijskih usluga nije rov između banaka, pravnika i svih ostalih, već je deo ukupnog ekosistema u kojem moramo da budemo društvo gde svi moraju i treba da budu dobitnici. To je važno, jer jedni bez drugih ne postojimo”, naglasila je Tabakovićeva otvarajući Međunarodnu konferenciju: Bankarsko pravo 2024 - uporedna iskustva u primeni propisa EU.

Kako je objasnila, ono što je danas izgubio klijent, sutra će se prebaciti na gubitak banke, odnosno ono što se banci u jednom trenutku čini da je dobila asimetrijom informacija ili jakim advokatskim timom, sutra će biti njen gubitak, kroz gubitak klijenata. Tabaković je navela i da je više od 300.000 tužbi podneto protiv banaka u Srbiji, zbog navodno nezakonite naknade za obradu kredita.

“Od 2008. i dalje banke imaju jako lošu reputaciju u javnosti, što je čini se imalo uticaja i na sudsku praksu. Čini se da je to tako i zato što su banke u periodu do negde 2010, preterivale u iskorišćavanju svog dominantnog ekonomskog položaja u odnosu na potrošača”, rekla je ona. To je, kako je naglasila, išlo čak dotle da su i pored prevaljivanja kamatnog i valutnog rizika na korisnika, jednostranom odlukom povećavale kamatnu stopu i ugovarale različit tip kursa.

“To zaista nepotrebno preterivanje izazvalo je reakciju, tako da se upravo od finansijske krize nalazimo u jednom ciklusu regulative, a posebno sudske prakse koja je veoma naklonjena korisnicima. Zato treba da čujemo da li je kolektivna tužba s jedne strane efikasan mehanizam za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i da li ovaj institut, s druge strane predstavlja spas od masovnih sporova, koji onemogućavaju normalan rad sudova i ugrožavaju pravo građana na pristup sudu”, rekla je Tabaković. Ona je zaključila i da se ne sme smetnuti sa uma da treba ostvariti i težiti pravdi, jer ona postoji makar i nesavršena, i mora da bude naš ideal i naš cilj.

Izvor: <https://www.blic.rs/biznis/>

Srećne novogodišnje

i

božićne praznike

želi Vam

BOFOS

bofos

moj sindikat

2025